

THE BRITISH ESPERANTIST

OFFICIAL ORGAN OF THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION (Inc.)

ISSUED ON THE 24TH OF EACH MONTH.

SUPPLIED TO MEMBERS ONLY.

Vol. XXVI—No. 305.

SEPTEMBER, 1930.

THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION (INCORPORATED).

142 HIGH HOLBORN, LONDON, W.C.1.

Telephone: Holborn 4794.

Telegrams: "Esperanto", Westcent, London.

Late Hon. President: DR. L. L. ZAMENHOF.

Hon. President: J. M. WARDEN.

President: JOHN MERCHANT.

Hon. Vice-Presidents: G. D. BUCHANAN, MISS E. A. LAWRENCE.

Vice-Presidents: J. J. BOUTWOOD, J.P., PROF. W. E. COLLINSON, M.A., Ph.D., W. M. PAGE, S.S.C.

Hon. Secretary: ROBERT ROBERTSON.

Hon. Treasurer: PAUL BLAISE.

Secretary: MONTAGU C. BUTLER, L.R.A.M.

Business Manager: CECIL C. GOLDSMITH, F.C.I.

Office Hours: 9—5.30. (Monday till 8.30, Saturday till 12.30).

The Association consists of Fellows, Members, Affiliated Groups, and Federations. The Annual Subscriptions are:—Fellows, 21s.; Members, 5/-; Junior Members (under 18), 2s. 6d.; Life Fellowship, £12 : 12 : 0 Life Membership £5.

A list of Affiliated Federations and Groups will be sent on application. Group Affiliation fee: 6d. per member per annum; minimum, 5/-.

This Official Organ is sent each month to Fellows and Members.

"INTERNATIONAL LANGUAGE."—A monthly magazine in English, devoted to the study of the International Language problem. Includes instructional articles on Esperanto and *The Esperanto Student*, a supplement for beginners. Subscription, 2/6 per annum, post free.

KAJ NUN?

Jam forpasis la kongreso. Tamen dumvive restos en la memoro multaj feliĉaj horoj kaj neforgeseblaj spertoj; fonto de freŝa entuziasmo kaj inspiro al ankoraŭ pli vigla laboro por nia afero.

Plena raporto aperos en *International Language* de Oktobro. Ĉi tie ni nur esprimos plej varman dankon al ĉiu, kiu sindone kunlaboris al la plena sukceso de la kongreso, kaj aparte al la kongresa sekretario, S-ro Goldsmith, pri kies organiza talento kaj senlaca laborado la glata funkciado de ĉiuj kongresaj aranĝoj estas mem la plej bona atesto.

Similan kontenton ĉiu esprimis ankaŭ pri la post-kongreso: la kunvenoj en Conway Hall kaj Hyde Park, la Diservoj, la postkongresaj ekskursoj.

Sed ni ne supozu, ke la afero finiĝis. Neniel! Restas fareda la plej grava parto de la laboro, pri kies sukceso respondas nek la kongresaj oficistoj, nek la oficistoj de la B.E.A., sed la konscienca penado de ĉiu membro—de *vi mem*, kiu legas ĉi tiujn vortojn.

La intereso de la publiko estas vekita. Utiligu ĝin, antaŭ ol la kongreso forgesiĝos. Verku raporton por la loka ĵurnalo. Varbu interesitojn por la loka kurso aŭ grupo. Plej grave: trovu novajn membrojn por la B.E.A. Sen kresko de nia membraro ni nepre devos ĉesigi multon de nia nuna laboro, ĝuste en la momento, kiam ĝi povas esti plej fruktodona.

Sincere ni petas, ke vi atentu nian alvokon:

ne per aprobo kaj konsento, sed per praktika kunlaboro. Se ĉiu agos laŭeble kaj kune, ni rikoltos belajn fruktojn el la tero jam plugita kaj prisemita de la kongreso.

21st BRITISH ESPERANTO CONGRESS, Whitsuntide, 6—10 June, 1930.

Appended is a statement of income and expenditure. Owing to the financial success of this congress no call will be made on the Guarantors, whom the Committee nevertheless warmly thanks for their promise of support. Hearty congratulations to the Committee on this excellent result of their work.

INCOME.

Congress Tickets	38	13	6
Congress Tea	9	16	6
Congress Lunch	23	12	0
Ball and Whist Drive	11	8	0
Matlock Excursion	42	19	3
Sale of Books, Chocolates, etc.	33	5	6
Donations	16	8	2
Advertisements in Congress book	10	0	0
				186	2	11

EXPENDITURE.

Printing and Stationery	10	14	8
Congress Tea	8	2	6
Congress Lunch	18	6	0
Ball and Whist Drive	11	5	6
Matlock Excursion	40	13	0
Purchases of Books, Chocolates, etc.	25	1	10
Postages	11	4	3
Congress Book	9	5	0
Concert and Public Meeting	5	19	3
Advertising	12	14	0
Miscellaneous	4	15	3

158 1 3

Balance to—

Refund of profit on Book							
Sales to B.E.A.	...	2	1	8			
Esperanta Ligilo	...	1	0	0			
East Midlands Federation	10	0	0				
Nottingham Esperanto Club	6	0	0				
Mansfield Esperanto Group	3	0	0				
Long Eaton do	3	0	0				
Mr. H. O. Schofield's							
Esperanto Class	...	3	0	0	28	1	8
					186	2	11

T. GORDON BRIGGS,
President of the Executive Committee
and Hon. Treasurer.

MOVADO GRUPA, KURSA, LOKA.

No replies having been received in response to the request for details of classes, except from London, we give instead, on the last page, a revised list of groups.

Barry. Je 23 Julio la grupo donacis al S-ro R. Tucker kaj F-ino L. Pryce grandan kaserolon "Pyrex" en argenta ujo, okaze de ilia venonta edziĝo. Sekvis paroloj de ŝato, konsilo, kaj danko, poste manĝaĵoj kaj muziko.

Edinburgh. 13 Sept., vagado de Flotterstone laŭ Kirk Road al Glencorse kaj Loganlee. Renkontejoj: Castle Terrace, 2.0.

Exeter. Sekretario: R. W. J. Norton, 84 The Broadway, Cowick Lane (Nova adreso).

Hull. Oni vidos el la gruplisto, ke jam naskiĝis du novaj grupoj. Sukceson kaj bonan kunlaboron al ambaŭ.

Ipswich. Je 26 Julio oni ekskursis boate al Dovercourt, kie gastigis la grupon Ges. F. Littlewood. Dum la kongresfino grupanoj, deĵorante sur la kajo, bonvenigis al Anglujo cent kongresanojn el sep diversaj landoj. Dufoje oni sukcesis aranĝi por ili apartan Esperantistan vagonon.

Leeds. Sekretario: H. Tattersall, "Belvedere," Vesper Rd., Kirkstall (Nova adreso).

Liverpool. Vagadoj: 3 Sept., al Vale Park; 10 Sept., al Queens Drive.

London. N. 7. Je 9 Oktobro. 10.30 matene, Livingstone Jenkins parolos en St. Mary Magdalene Mission Room, Liverpool Rd., Islington, pri sia ĵusa vojaĝado tra Francujo kaj Hispanujo.

Newcastle. 23 Sept., enskribo de novaj membroj. 30, Parolado de la Prezidantino.

MOVADO FAKA.

Homarpartio. Pri nova "Homarpartio," religie neŭtrala, informojn donos S-ro W. Heydorn, 1 Weddigenstrasse, Hamburg-Blankenese, Germanujo.

Romkatolika. La "Pio Deko Klubo" renkontiĝas 7.0, en 1 Little George St., Westminster. 1 Septembro, Esperanto ĉe la Romkatolikaro. 6 Oktobro, Kongresaj kaj libertempaj spertoj.

The Catholic Times komencas regulan rubrikon en Esperanto. Gratulinda paŝo antaŭen.

Skolta. Ĉe la Tendaro en Nederlando ĉeestis 75 skoltoj el 4 landoj. 25 lokaj Esperantistoj aliĝis la partion en la vesperoj. La afero altiris multe da intereso, kaj oni esperas konduki almenaŭ 100 al la tendaro en Budapeŝto, 1931. La ĉefa baro al progreso estas la indiferenteco ĉe la brita skolta aŭtoritatularo. Helpu venki tiun indiferentecon per sendo de leteroj al la skoltaj gazetoj.

La premion ĉe la skolta konkurso (Vidu B.E. de Januaro), gajnis Francis G. Bury, 254 Stanley Park Avenue, Liverpool. Aliaj premiitoj (laŭ ordo de merito) estas W. Garrett, Farnham; T. Lightfoot, Darlington; D. Greene, Dublin; J. Smedley, Nottingham; A. Crossley, Clitheroe; H. Martin, London; S. Woodhead, Hudders-

field; S. Dawson, Huddersfield; N. Johnson, Birkenhead; C. Winn, Tyseley; E. Burdon, Birmingham.

Esperantan teatraĵon *The Black Bark* liveras S-ro Davis, 23 East Dulwich Grove, S.E. 22, po 2/-, por la profito de la garantia kaso. (Celita £400, kolektita, £15).

EDZIĜO.

Cather. Nia samideano C. M. Cather, en Port Said (P.O.B. 64) ĵus edziĝis kun F-ino Katharine B. Shrewsbury.

MORTO.

Wright. En Julio, S-ino Wright, edzino de S-ro P. L. Wright, en Palmers Green.

VARIOUS.

Diservo en Esperanto okazos je 3.15 je dimanĉo, 14 Septembro, en la preĝejo S. Ethelburga, 72 Bishopsgate, kiam parolos R. R. Tredgold kaj kantos S-ro F. M. Brown.

Carlyle pri Internaciaj interrilatoj. S-ro W. Hahn, Dresden, skribas, ke en Berlino oni trovis inter malnovaj skribaĵoj leteron de Carlyle al la germana poeto Freiligrath kun dato 1841, en kiu troviĝas la jeno: "Kiu lerte helpas la interrilatojn de sia propra lando kun alia, kiu kaŭzas en sia patrujo bonan komprenon de alia popolo, tiu certe plenumas bonan servon. En tio la unuopaj homoj egalas al la nacioj; se ili pli bone konus unu la alian, se ĉiu klare komprenus, kion opinias la alia, ne povus ekesti malamikeco inter ili; ili trovus, ke vere ili laboras je komuna tasko."

L.C.C. Premioj pri Esperanto, 1931. La premion de £3:3:0 gajnis F-ino Ruby L. Heath, la premion de £2:2:0 gajnis S-ro G. Lambert: ambaŭ el la kurso en la Instituto "Marylebone."

VERKOJ RICEVITAJ.

***La Kongresa Aŭtograf-libro.** Loko por 96 adresoj. 3p. **Heroa Am-akto** (=am-ago!). Pri preĝo por animoj suferantaj en purgatorio. Eldonejo Veghel, L. & M. Bek, Tilburg, 20pp., prezo ne montrita.

Meteorologiaj observoj faritaj en stacioj de Ĥina Orienta Fervojo (Norda Manĉurujo), 1922-8. Du volumoj, 136pp. Prezo ne montrita. Eldonis Meteorologia Oficejo de Administracio de Ĥina Orienta Fervojo, Ĥarbin.

Adreslibro de Filatelistoj, 1930. 30pp., prezo ne montrita. Ĉe Wladyslaw Lekowski, Piastow, Kolo Warszawy, Polujo.

***Esperanto Literature.** Notes and impressions. K. R. C. Sturmer kaj L. N. Newell. 48pp., 6p. Pri skribo de la ĉefaj verkoj de nia literaturo, kun kritikaj notoj kaj recenzoj pri kelkaj, kaj pensoj pri ĝia evoluo. Trafa respondo al la opono, ke Esperanto ne havas literaturon, kaj bona libro por veki intereson pri ĝi.

***Por Recenzo.** Originala verko de K. R. C. Sturmer. 61pp; broŝ. 1ŝ. 6p., tole bindita. 2ŝ. 6p. Tre bonstila sed iom cinika skizo pri unu fazo de angla vivo. Ĝi enhavas lertajn karakterstudojn de psikanaliza tipo. *Spirito, atmosfero*, ŝajnas pli bonaj ol la proponita etoso; *fugi* ol *fugi* (ĉar *fugi*=ludi fugojn); kaj *gracila* ol *svelta*. *Apresiasi* kun signifo "appreciate" estas maltrafa: ĉiu anglo supozus, ke ĝi egalas "appraise" (=taksi).

***La Mizantropo.** Molière. Komedio en kvin aktoj, el la franca lingvo tradukis en versaĵoj senrimaj Prof. H. Boucon. 104pp., 2ŝ.

Pia Versaro. Poemaro de S. Alfonso Mario de Ligorio. El la itala tradukis A. H. M. Kools. 45pp., prezo ne montrita. Eldonis Presejo Gebrs. L. & M. Bek Veghel, Tilburg. Himnoj al la Virgulino Mario, kaj verstradukoj el Alta Kanto de Salomono. Preferinda estas *Jesuo*, ol *Jezuo*.

*22a Universala Kongreso de Esperanto, Oxford.

Kongresa Libro, 64pp., 6p. Kun 17 portretoj, 20 bildoj, *La Espero*, kaj plena informaro pri la kongreso kaj la urbo.

*Oficiala Dokumentaro de la 22-a Universala Kongreso (Aldono al la Kongreslibro). 100pp., 6p.

Raportoj pri progreso en 1929, laboroj de I.C.K., U.E.A., Lingva Komitato (kun interesa monografo de D-ro Lippmann pri nomoj de literoj kaj signoj ne-Esperantaj), kaj dokumentoj pri la Oficiala Institucioj.

Wiesbaden. La Plej Granda Sanigbanejo de Germanujo, la mondfama kuracurbo, la belega loĝ-kaj ĝarden-urbo. Bela gvidlibreto, 8pp., 44 bildoj, kaj mapo kun indiko pri loka Esperantinformejo. Senpage per poŝtkarto al Urba Trafik-Oficejo, Wiesbaden.

Books starred are stocked by the B.E.A. Postage extra. Others should be ordered not from the B.E.A., but from the address given.

The British Esperanto Association (Inc.),

142 HIGH HOLBORN, LONDON, W.C. 1.

Official Notices.

Proposed Agreement between B.E.A. and U.E.A.

The voting on this matter was as follows:—For the scheme, 502; Against, 100. The voting being insufficient, the scheme fell through.

NEW AFFILIATED GROUP.

Hull. Secretary: R. L. Carson, 1 Humber Place. Meetings on 2nd and 4th Thursdays, 8-10, in Young People's Institute, Charlotte Street.

CANDIDATES FOR MEMBERSHIP.

Bernard CLARKE, 17 Broad Street, Oxford. George DENNIS, 150 George Borrow Road, Norwich. Reginald E. DUNSTAN, 75 Maple Street, Newcastle-on-Tyne. Ivor M. H. ETHERINGTON, Thorpe Hall School, Thorpe Bay. Ernest GIBBS, 69 Sherriff Road, W. Hampstead, N.W.6. Alexander HAY, Kinnaird, Bieck Road, Wallasey. Sino Maud E. LINES, 3 St. John's Road, Barking. Charles SASSON, 12 Quai Pont Mayou, Bayonne, France. Charles T. SOUTHWOOD, 23 Hillsboro' Ter., York. James W. SWINBURNE, 33 Falconer Street, York. Sino Violet WADHAM, 15 Rosecourt Road, West Croydon. Fino S. WALDEN, 5 Kenilworth Road, The Polygon, Southampton. Fino M. C. WEARING, at The Elms, Banbury, Oxon. George M. YATES, 1 Berkeley Ave., Bishopston, Bristol (Junior).

B.E.A. GUARANTORS, 1930.

Previous Total	406	19	0
Hay, A., Wallasey	12	6	
Pretty, W. H., Ontario	4	0	
Theodore, Mrs. M., Llanfair	1	1	0

Total (Wanted £500). £408 16 6

DONATIONS TO B.E.A., July, 1930.

General Funds: Nottingham Congress, £2:1:8; Mrs. Pierpoint, 15/-; J. Murray, 12/6; A. G. Way, C. E. Barnes, P. Le Brun, Miss Bothwell, 5/-; H. W. Hamilton, 2/6.

Capital (50,000 Shillings) Fund: D. H. Davis, 7; I. M. Etherington, 5 Total 19,670.

PASSED ADVANCED EXAMINATION.

Miss Florence M. Clarke, *Luton, Beds.*

PASSED PRELIMINARY EXAMINATION.

Molly Bateson, Vera Virrill, *Royston*; *Maurice Oyston, *Northfield*; Herbert J. Nunn, Harold Cunliffe, *Bournville*; Doris M. Laundon, *Kettering*; Gladys M. Stephenson, *Tankerton*; Muriel H. Harris, Harold Cunliffe, Margaret E. Myall, W. A. Standing, Lucy E. Pim, *Friends' School, Sibford*.

*Denotes that candidate has passed with distinction.

DEZIRAS KORESPONDI.

Japanujo.—S-ro Takenūchi Tookiichi, *Kicuneike 76 Naganoŝi*, serĉas korespondantojn por 27 gelernintoj en diversaj japanaj urboj.

LONDON CLASSES IN ESPERANTO.

E. 2. Bethnal Green Men's Institute, Bethnal Green Road. (L.C.C.) *Omnibuses*: 8, 60, 160; 1d. from Liverpool Street Station. Men from 18, 1/- a term. Paul Blaise. **Adv.**, Monday, **Elem.**, Thursday, 8-10. Opening nights; 22 and 25 September.

E.C. 1. G.P.O. North Buildings. (L.C.C.) *Stations*: Post Office, Aldersgate, Holborn Viaduct. Adults, 4/-. **Elem.**, 5.15-7.15. F. E. Wadham, D.B.E.A., C.E.T.D., President of the London Esperanto Club. Details from J. W. Chambers, Kurseong, 4 Wrights Road, S.E. 25.

N. 7. Woodlands Park Schools, West End Lane, Harringay. (W.E.A.) *Station*: Finsbury Park, Bus 29 to Salisbury Hotel. Adults from 18. **Elem.**, 4/- for 24 lessons. Miss M. E. Chilton, D.B.E.A.

N. 13. Bowes Road School, Palmers Green. (W.E.A.) *Stations*: Bowes Park, Palmers Green. 2/-. P. L. Wright, D.B.E.A. **Elem.**, Wednesdays. Opening night: 17 September.

N.W. 2. 202 High Road, Willesden (Co-operative). *Omnibuses*: 8, 6, 1. 2/-. C. W. Spiller, C.E.T.D. **Elem.**, Wednesday. **Intermediate**, Friday, 8-10. Opening nights, October 1 and 3.

S.E. 6. Lewisham Literary Institute, Holbeach Road (L.C.C.) *Station*: Catford (S.E.R.) Adults, 6/-, half fee for sessional students of other subjects. K. R. C. Sturmer, D.B.E.A., C.E.T.D. **Elem.**, Tuesdays, 7.30-9.30. Opening night; 23 September.

S.E. 15. Peckham Literary Institute, County Secondary School, Peckham Road. *Trams*: 40, 54, 66, 72. *Buses*: 536, 36, 136, 82, 12. Adults 6/-, half fee for sessional students of other subjects. M. C. Butler, F.B.E.A., M.R.S.T. **Elem.**, Wednesday, 7.30-9.30. Opening night; 24 Sept. *Free Public Lecture*, 8.0. Wednesday, 17 Sept.

S.W. 6. Fulham Commercial Institute, Childerley Street (L.C.C.) *Stations*: Hammersmith, Putney Bridge. Adults, 10/-. A. H. Portch, D.B.E.A. **Elem.**, Wed., 7.35-9.35. Opening night; 24 September.

S.W. 6. Co-operative Stores, 145 Dawes Road (W.E.A.) *Station*: Hammersmith. Adults from 18. **Elem.**, 4/- for 24 lessons. Miss M. E. Chilton, D.B.E.A.

S.W. 9. Brixton Women's Institute, Durand Gardens, Russell Street. (L.C.C.) *Station*: Kennington Oval. Women and Girls under 18, 3/-; over 18, 4/-. Alicia Weeks, L.L.A. **Elem.**, Wednesday, 7.15-9.15. Opening night; 24 September.

S.W. 12. Balham Commercial Institute, Ravenstone St. (L.C.C.) *Station*: Balham (S.R., or Underground). Adults, 10/-. Margaret L. Blaise, L.K., D.B.E.A. **Elem.**, Wednesday, 7.40-9.40. Opening night; 24 September.

W. 1. "Marylebone" Commercial Institute, Upper Marylebone Street, Great Portland Street. (L.C.C.) *Stations*: Goodge Street, Portland Road, Oxford Circus. Adults, 10/- one class, 12/6 both classes. M. C. Butler, F.B.E.A., M.R.S.T. **Advanced and Teachers'**, Tuesday, 7.15-9.15. **Elem.**, Thursday. Opening nights; 23 and 25 September. *Free Public Lecture*: 8.0, Thursday, 18 September.

W.C. 1. Mary Ward Settlement, Tavistock Place. **Reading circle**, Tuesday nights, 7.30-9.0. 2/- per term. Mrs. Barnett, D.B.E.A., 99 Harrison Street, Grays Inn Road, W.C. 1. Opening night; 6 September.

W.C. 2. City Literary Institute (L.C.C.), Goldsmith St., High Holborn. *Stations*: British Museum, Holborn (Tube). Adults, 6/-. K. R. C. Sturmer, D.B.E.A., C.E.T.D. **Elem.**, Monday, 7.30-9.30. Opening night; 22 September. **Enrolment** during any day after 8 September.

North Harrow. Headstone Lane School. (W.E.A.) *Station*: North Harrow (5m). Adults, 5/- for 6 months. Margaret L. Blaise, L.K., D.B.E.A. **Elem.**, Monday, 8-10. Opening night: 29 September.

GROUPS AND SOCIETIES AFFILIATED TO THE B.E.A.

Order of Information.—Group; Secretary; Place of Meeting, Day, and Hour.

- Aberdeen.**—Miss J. Mellis, 28, Whitehall Place.—The Training Centre, St. Andrew-st., 2nd and 4th Fri., 8.
- Accrington.**—L. Birtwistle, 64 Pansy Street, —Rechabites Hall, Abbey-st., Tues., 7.30.
- Adelaide, Australia.**—W. L. Waterman, 60 Roebuck-st., Mile End, S. Australia—Gladstone Chambers, Pirie-st., Mon., 7.30.
- Banbury.**—Mrs. M. C. Gillett, The Elms.—Christchurch Chapel Schoolroom, Horse Fair, Tues., 7.0.
- Barry (Cardiff).**—R. Tucker, 45 Castle-st., 61 Porthkerry Rd., Mon. 6.30—9; same address and 45 Castle-st., alternately, Fridays, 7.0.
- Bath.**—Miss E. B. Read, 3 Spencer's Belle Vue, Bernina Cafe, Old Bond-st., alt. Mon., 7.30.
- Bexhill-on-Sea.**—Miss Ena Taylor, c/o 69 Egerton Road.
- Birkenhead.**—Beechcroft, Hollybank Road, Mon., 8.0.
- Birmingham.**—L. Flint, "Mirador," Parade, Hall Green.—Y.M.C.A. (2nd floor), Dale End, Wed., 7.0.
- Bournville.**—H. J. Morcombe, 30 Beech Rd.—Girls' Pavilion (Visitors' Room), Wed., 5.30 (1st, Wed. at the "Lofts," 7.0.).
- Blackburn.**—H. Benson, 215 Garfield Terrace, Revidge-road.—13 Victoria-st., Wed., 7.45.
- Bournemouth. Workers' Esperanto Club.**—Mrs. M. Upsdale, "Melcombe," Portfield Road, Christchurch.
- Bradford.**—Geo. Luscombe, 34 Parsonage Rd., W. Bowling.—Hotel Metropole, Alt. Sat., 7.15.
- Brighton and Hove.**—Miss K. Hancock, 172 Sackville Rd., Hove.—Ventnor Hall, Blatchington Rd., Hove, Tues., 7.30.
- Bristol.**—Mrs. J. A. Westmaucote, 12 Queensdale Crescent, Knowle Park.—Folk House, College Green, Wed., 7.30—9.30.
- Brita Katolika Societo.**—J. E. Hookham, 45 Holmesdale Road, Teddington.—Apply secretary.
- Burnley.**—E. Catlow, 327 Padiham Road.—88 Westgate. Rooms open daily.
- Burntisland.**—Miss E. Anderson, H.G. Public School, Burntisland.—Burntisland H.G. School, Tues., 7.30.
- Cardiff.**—T. Southern, 14 Southcourt-road, Penylan.—Friends' Meeting House, 10 Charles-street, Mon., 7.0.
- Cheadle Hulme Cheshire.**—"Young Antimilitarists."—L. Scot, 16 Howard Avenue.
- Cheltenham.**—W. M. Appleby, Clarence-st.—Esperanto Clubroom, same address (side door), Thur., 7.30. Classes, &c., other evenings.
- Chesterfield.**—H. Ingham, 20 Abercrombie-st.—Same address, Fri., 7.0.
- Coventry.**—N. G. Lange, 55 Villiers-st.—36 Stanway Rd., Wed., 8.0.
- Craghead (Durham): "Dr. Schorn."**—E. Binney, 75 Thomas-st.
- Croydon.**—Miss Burt, 10 Sumner Road, West Croydon.—Dennett Hall, Dennett Rd., Tues., 7.30.
- Darlington.**—Fino N. Johnson, 9 Oak Dene Avenue.—Temperance Institute, Thurs. 7.0.
- Dover.**—A. Cockfield, 155 Clarendon Street.—21 Astley Avenue, Tues., 7.30.
- Dundee.**—G. Paton, 201, Albert St., Dundee.
- Eastbourne.**—V. V. Sumfield, Esperanto Printery, Station-st.—Cave's Cafe, 94 Terminus Rd., 1st and 3rd Sat., 4.30.
- Edinburgh.**—J. P. W. Murray, Braehame, Cramond Bridge.—29 Synod Hall, Tues., Wed., Thur., 8.0.
- Exeter.**—J. C. Pleace, "Rona," Broadway, St. Thomas.
- Glasgow.**—B. Barback, B.Sc., 29 Scotia-st., Glasgow, C.4.—Oct.—March, Highlander's Institute, 27 Elmbank-st., Classes 7.30. Meeting 8.30: April—September, Cranston's Arcade Tea-rooms, 28 Buchanan-st., Mon., 5.30—7 p.m.
- Partick.**—J. Harvey, 21 Burgh Hall Street.—Western Institute, Academy Buildings, Peel-st., Tues., 7.30.
- Grimsby.**—A. Battye, 122 Castle-st., Grimsby.—Victoria Cafe, Victoria-st., alt. Mon., 7.30.
- Halstead, Essex.**—Miss Zoe Inman, 6 Colchester Rd.—Same address, Mon., 7.0.
- Haslingden, Lancs.**—K. Frost, 41 South Shore-st.
- Hastings.**—J. Turner, 57 Priory Avenue.—"Crossways," 21 Wellington Place, October to March, Mon., 6.0.
- Hatfield, Herts.**—Miss E. F. Forty, Greybole.—Same address, Mon., 7.0.
- High Wycombe.**—A. H. Busby, 224 Desborough Road.—Church House, White Hart St., Tues., 8.0.
- Huddersfield.**—Miss C. M. E. Morton, 49 Mount Pleasant-st., Dalton.—Technical College Queen-st. South, Thurs., 7.45.
- Hull.**—R. L. Carson, 1 Humber Place.—Young Peoples' Institute, Charlotte St., 2nd and 4th Thurs., 8—10.
- Hull ("Verda Stelo.")**—H. B. Franks, 48 Worthing St.—89a Grafton St., Wed., 8.0.
- Ipswich.**—W. J. Frost, 52 Kingsway.—2 Woodhouse-st., Tues., 7.0. (1st Tues., 54 Constable Rd.).
- Keighley.**—Miss I. Hollings, "Newlands," Wingate Avenue—Friends' Meeting House, Mon., 7.30—9.30.
- Kettering.**—A. E. Smith, Verda Stelo, Queensberry Rd.—Old Free Library Buildings, Silver-st.
- Kingston-on-Thames.**—Miss Jones, 17 Knights Park, Fri., 7.0.
- Leeds.**—H. Tattersall, Belvedere, Vesper Road, Kirkstall.—Y.W.C.A., Central Club, 19 Cookridge-st., Fri., 7.30.
- Leith.**—Miss Wilson, 8 Windmill St., Edinburgh.—3, Vanburgh Place, Tues., 8.0.
- Letchworth.**—Miss F. M. Bartholomew, 154 Wilbury Rd.
- Liverpool.**—H. F. Ashworth, 265 Upper Frederick-st.—6 Lord-st. Tues., 7.45.
- London (Central).**—A. R. Cheslyn, 141 Northwold Rd., E.5.—The New Hall, 170 Fleet-st., E.C.4. Tues., Fri., 6.45.
- Balham.**—Miss A. L. Borel, 20 Badminton Rd., S.W. 12.—Same address, Tues. 2.0., Wed. 7.30—9.30.
- Bethnal Green.**—H. Tingey, 152 Sewardstone Road, E.2.—Men's Institute, Bethnal Green Road, E.2. Adv. Mon., 8. Elem. Thurs., 8.
- "Charing Cross"**—Mrs. Farmer, 15 Queen Elizabeth's Walk, Stoke Newington, N. 16.—Same address, 1st Wed., 3.
- Diservo.**—2nd Sunday, 3.15, St. Ethelburga's Church, 72 Bishopsgate, E.C.2.
- Ealing.**—S. B. Hocking, &c Brentham Institute.—"Brentham Institute," Meadvale Rd., W. 5., Wed., 8.0.
- Fulham.**—Mrs. B. Newell, 1 Spencer Mansions, Queens Club Gardens, W. 14.—245 Dawes Rd., S.W. 6.—Mon. 8—10.
- North.**—R. Murray, 34 Evesham Rd., N. 11.—Broadway Cafe, Green Lanes (Nr. Bowes Rd.), N. 13, Tues., 7.30.
- Transport and General Workers' Union, Area No. 1.**—C. Branden, 28 City Rd., E.C.1.
- "Victoria."**—G. Sutehall, 74 Bendemere Rd., S.W. 15.—Co-operative Society, Rochester Row, S.W. 1., Tues., 10.0 a.m.
- Walthamstow and District.**—E. Willcocks, 142 High-st., E. 17.—82 High St., E. 17., Thurs., 8.15.
- Wood Green.**—Public Library, Wed. 7.30. See also Croydon, Hatfield, Kingston, Welwyn.
- Luton.**—Miss M. Clark, 27 Court Rd.—Church-st. Adult School, Thurs., 8—9.30.
- Manchester.**—A. Dean, 6 Heath St., Lower Broughton.—Milton Hall, 244, Deansgate, Thurs., 7.30.
- Mansfield.**—T. W. Percival, 67 Dallas-st.—Old Meeting House, Stockwell Gate, alt. Thurs. 7.30.
- Mont Albert (Vic.), Australia.**—Fino B. K. Blyth, 10 Victoria Avenue, Surrey Hills.
- Motherwell.**—J. G. Kinniburgh, 112 Kylepark Drive, Uddingston.—Dalziel Technical School, Tues., 7.0.
- Nelson.**—J. W. Summersgill, 160 Every Street, Thurs., 8.30—9.30.
- Newcastle-on-Tyne.**—Mrs. E. Hornsby, 31 Kingsley Place, Heaton.—Church Institute, Hood-st., Tues., 7 Elem., 8.15 Adv. and Conversational Circle.
- Komerca Rondeto.**—Shepherd's Commercial School, 14 Cardigan Terrace, Heaton. 2nd Sat., 7.30., also day and evening classes.
- Northampton.**—A. E. Garrett, 93 Stanhope-rd., Queens Park.
- Nottingham.**—T. G. Briggs, 34 Maitland Road, Woodthorpe.—3rd Fri. as above: 1st Fri., 3 Combden Chambers, Pelham-st., 8.0.
- Oldham.**—C. Bardsley, 42 Westbourne Street.—Co-operative Rooms, Foundry-st., Mon., 8.0.
- Oxford.**—R. East, 20 Highfield Avenue, Headington—47 Broad St., Fri., 7.30.
- Paisley.**—Miss M. Crawford, 10 Balgair Drive.—Y.M.C.A. rooms, Tues., 7.0.
- Plymouth.**—W. Haines, Belmont Two, Plympton.—Swarthmore Hall, Plymouth, Tues., 7.30.
- Portsmouth.**—Miss Meader, 155 Dover Road, Copnor.—25 Drayton Rd., North End, Wed., 7.30.
- Rochdale.**—Miss Maynard, 69 Peel-st.
- Rochester.**—Miss Hambrook, 162 Balmoral Rd., Gillingham.—Espero Cafe, 76 High St., Fri., 7.30.
- Rushden & Higham Ferrers.**—G. R. Cook, 101 Westfield Av., Rushden.—Spencer Park Tea Rooms, Rushden, Thurs., 7.30.
- St. Andrews (Fife).**—Miss M. P. Brown, Madras College.
- St. Helens (Lancs.).**—F. R. Pope, 173 Greenfield Rd.
- Salford.**—R. Roberts, 1 Waterloo-st., Liverpool-st.—Primrose Hill School, Pendleton, Wed., 7.30.
- Saltcoats.**—R. Jervis, 84 Argyle-road.—38 Kerr Avenue, Sun., 3.0.
- Sheffield.**—Mrs. E. Bateman, 15 Edge Hill Rd., Nether Edge.—W. E. A. House, Western Bank, Nr. University.
- Woodseats & Heeley.**—C. W. Gardner, 35, Moor View Rd.—Council Schools, Mon., 8.0.
- Sibford Ferris, Nr. Banbury.**—Fino L. A. Harrod, Friends' School.
- Southend.**—Miss M. Avanzini, 44 Lymington Avenue, Leigh-on-Sea.—Lane's Cafe, Hamlet Court Road. First Friday.
- Southport.**—Miss E. Kay, 7 Bridge Grove.
- Southsea.**—Miss Moss, 23 Taswell Road.—2 Stanley Street, Tues., 8.0.
- Stoke-upon-Trent.**—J. R. Miller, 14 Meakin Avenue, Stone.—Working Men's Club, Glass-st., Hanley. Thurs., 7.45—9.0.
- Sydney, Australia.**—L. E. Pfahl, 174 Burwood Rd., Burwood, N.S.W.
- Torquay.**—Miss E. Radford, 9, Market Street.
- Wellingborough.**—A. D. Norris, 32 Doddington Rd.—The Ideal Hall, Tues., 8.0.
- Wellington, New Zealand.**—B. Potts, 34 Argentine Ave., Miramar.—Y.M.C.A., Willis-st., Tues., 8.0.
- Welwyn Garden City.**—Sec., C. G. Chinn, 7 Melbourne Court.—1 Applecroft Rd., Mon. 8.0. Conversation circle, alt. Wednesdays.
- West Hartlepool.**—T. Shackleton, 12 Melrose-st.—Technical College W. Hartlepool.—Mon- and Fri., 7.0.
- Westralian (Nigra Cigno).**—Mrs. Sainsbury, Noeline, Carrington-st., Maylands, W. Australia.—197 Murray-st, Perth, Fri. 7.30.
- Wheatley Hill.**—C. R. Moore, 1 Alexandra Terrace.—Senior Boys' School, Wed., 7.0.
- Whitstable.**—Miss I. Fortey, Henbury, Tankerton Rd.
- Wisbech.**—Miss E. Miller, Wistaria Ho.—The Institute, Tues., 7.30.
- York.**—W. F. Lawrence, Dunollie, Green Lane, Acomb.—Lantern Tower Restaurant, High Ousegate, Mon., Wed., last Sat., 7.30.

FEDERATIONS

- East Midland.**—Miss E. Richardson, Nottingham Rd., Woodborough, Notts.
- Lancashire and Cheshire.**—Miss A. Hurley, 38 Hilary-st., Burnley.
- North-Eastern.**—J. W. Charlton, 9 Oak Dene Avenue, Darlington.
- Scottish.**—R. Partridge, St. Aubin, Kilbirnie.
- South-Eastern.**—G. M. Hayton, "Oughterside," Platt, Boro' Green, Kent.
- Southern.**—W. Bow, 41 Kirby Road, N.E., Portsmouth.
- South Midland.**—W. A. Gething, 21, Durbar Road, Luton.
- S. Wales and Monmouth.**—T. E. A. Southern, 14 Southcourt-road, Penylan, Cardiff.
- S. Western.**—R. W. J. Norton, 84 The Broadway, Cowick Lane, Exeter.
- West Midland.**—Fino V. Nixon, 15 Blackthorn Rd., Hay Green, Bournville, Birmingham.
- Yorkshire.**—Miss C. M. E. Morton, 49 Mount Pleasant-st., Hilltop Rd., Dalton, Huddersfield.

ASSOCIATIONS (UNAFFILIATED)

- American.**—Fort Lee, N.J., U.S.A.
- Australasian.**—183 Exhibition-st., Melbourne.
- Irish.**—F.R.A. McCormick, 5 Mount Eden Rd., Dublin, S.E.1.
- New Zealand.**—W. H. King, Postal Division, Secretary's Office, Wellington.

The British Esperanto Association, Incd., 142 High Holborn, London, W.C.1., will be pleased to put enquirers from other towns into touch with local Esperantists.